

**Zhrnutie návrhu na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 98 ods. 1
Rokovacieho poriadku Súdneho dvora**

Dátum podania:

5. jún 2023

Vnútroštátny súd:

Sąd Okręgowy w Warszawie

Dátum rozhodnutia vnútroštátneho súdu:

27. január 2023

Žalobcovia:

KCB

MB

Žalovaná:

BNP Paribas Bank Polska S.A.

Predmet konania

Žaloba o určenie neplatnosti zmluvy o úvere a o zaplatenie peňažnej sumy zodpovedajúcej zaplateným splátkam úveru z toho dôvodu, že šlo o plnenie poskytnuté bez právneho dôvodu

Predmet a právny základ návrhu na začatie prejudiciálneho konania

Výklad článku 6 ods. 1 a článku 7 ods. 1 smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách; právny základ: Článok 267 ZFEÚ

Prejudiciálne otázky

Majú sa článok 6 ods. 1 a článok 7 ods. 1 smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách a zásady efektivity a ekvivalencie vykladať v tom zmysle, že bránia súdnemu výkladu vnútroštátnej právnej úpravy, podľa ktorého:

1. spotrebiteľ sa nemôže voči podnikateľovi účinne domáhať nárokov vyplývajúcich zo zahrnutia nekalých zmluvných podmienok do zmluvy, kým neurobí vyhlásenie, že nesúhlasí s tým, aby nekalé zmluvné podmienky zostali v platnosti, že súhlasí s ich vylúčením, a že chápe a prijíma dôsledky z toho vyplývajúce, a to prípadne vrátane neplatnosti celej zmluvy,
2. spotrebiteľ sa nemôže voči podnikateľovi účinne domáhať vrátenia sumy zaplatenej bez právneho dôvodu na základe nekalých zmluvných podmienok, kým neurobí vyššie uvedené vyhlásenie,
3. nárok spotrebiteľa na vrátenie plnenia bez právneho dôvodu, ktoré bolo poskytnuté na základe nekalej podmienky, je vymáhateľný až po tom, ako spotrebiteľ urobí vyššie uvedené vyhlásenie,
4. podnikateľ nemá voči spotrebiteľovi povinnosť platiť zákonný úrok z omeškania, kým sa nedozvie o vyššie uvedenom vyhlásení spotrebiteľa?

Relevantné predpisy práva Spoločenstva

Zmluva o fungovaní Európskej únie: článok 169 ods. 1

Charta základných práv Európskej únie: článok 38

Smernica Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (Ú. v. ES L 95, 1993, s. 29; Mim. vyd. 15/002, s. 288): štvrté, dvadsiate prvé a dvadsiate štvrté odôvodnenie; článok 6 ods. 1 a článok 7 ods. 1

Uvádzané vnútroštátne predpisy

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Ústava Poľskej republiky z 2. apríla 1997): článok 76 (zásada ochrany spotrebiteľa)

Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (zákon z 23. apríla 1964, Občiansky zákonník) (Dz. U. č. 16, položka 93 v znení neskorších predpisov), ďalej len: OZ

Právny úkon, ktorý je v rozpore so zákonom alebo vedie k obchádzaniu zákona, je neplatný, pokiaľ relevantné ustanovenie nestanovuje inak, najmä ak stanovuje, že neplatné ustanovenia právneho úkonu sa nahrádzajú príslušnými ustanoveniami zákona (článok 58 § 1)

Ustanovenia zmluvy uzatvorenej so spotrebiteľom, ktoré neboli dohodnuté individuálne, nie sú pre spotrebiteľa záväzné, ak jeho práva a povinnosti upravujú takým spôsobom, ktorý je v rozpore s dobrými mravmi a ktorý zjavne porušuje jeho záujmy (neprijateľné zmluvné podmienky). Toto ustanovenie neplatí pre ustanovenia, ktoré definujú hlavné povinnosti strán, predovšetkým cenu alebo odmenu, ak boli jednoznačne formulované (článok 385¹ § 1).

Ak nejaké ustanovenie zmluvy nie je podľa § 1 pre spotrebiteľa záväzné, ostatné časti zmluvy zostávajú pre strany záväzné (článok 385¹ § 2)

Pre skúmanie zlučiteľnosti ustanovenia zmluvy s dobrými mravmi je určujúci čas uzavretia zmluvy pri zohľadnení obsahu zmluvy, okolností uzavretia zmluvy, ako aj ostatných zmlúv, ktoré majú súvislosť so zmluvou obsahujúcou ustanovenie, ktoré je predmetom preskúmania (článok 385²).

Každý, kto získal majetkový prospech na úkor inej osoby bez právneho dôvodu, je povinný vydať predmet obohatenia a ak to nie je možné, uhradiť jeho hodnotu (článok 405).

Ustanovenia predchádzajúcich článkov sa vzťahujú najmä na plnenie bez právneho dôvodu (článok 410 § 1).

Plnenie je bez právneho dôvodu, ak ten, kto plnil, nebol vôbec povinný plniť alebo nemal povinnosť plniť osobe, ktorej plnenie poskytol, alebo ak zanikol dôvod plnenia alebo sa nedosiahol účel, na ktorý bolo plnenie určené, alebo ak právny úkon, ktorý zaväzoval k poskytnutiu plnenia, bol neplatný a nenadobudol platnosť po poskytnutí plnenia (článok 410 § 2).

Ak lehota na poskytnutie plnenia nie je určená alebo nevyplýva z povahy záväzku, plnenie by sa malo vykonať bezodkladne po výzve adresovanej dlžníkovi, aby poskytol plnenie (článok 455).

Ak je dlžník v omeškaní s poskytnutím peňažného plnenia, veriteľ môže požadovať úroky z omeškania za dobu omeškania, aj keď mu nevznikla škoda a aj keď je omeškanie dôsledkom okolností, za ktoré dlžník nezodpovedá (článok 481 § 1).

[výška sadzby úrokov z omeškania] (článok 481 § 2).

Zhrnutie skutkového stavu a konania

- 1 V roku 2007 žalobcovia uzavreli s právnym predchodcom žalovanej zmluvu o úvere vo výške 128 035,51 CHF na financovanie kúpy bytovej jednotky. Zmluva stanovila, že úver mal byť čerpaný vo výške najviac 300 000 PLN; splácanie sa podľa zmluvy o úvere malo uskutočniť z bankového účtu vedeného v CHF a financovaného výlučne z prostriedkov v tejto mene. Podmienky úverových produktov stanovovali, že ak sa má podľa pokynu dlžníka vyplatiť úver v inej mene, ako je mena úveru, vykoná sa to potom, čo banka vykoná prepočet podľa výmenného kurzu platného v banke. V prípade, že na účte dlžníka vedenom v mene úveru nebol dostatok finančných prostriedkov na splatenie zmluvných záväzkov, banka mohla po prípadnej konverzii meny odpísať prostriedky z iného účtu dlžníka.
- 2 Dňa 1. februára 2021 podali žalobcovia na vnútroštátnom súde žalobu proti žalovanej banke, ktorou sa domáhajú, aby bola úverová zmluva z roku 2007 vyhlásená za neplatnú a aby bola žalovaná zaviazaná zaplatiť im sumy 12 345,55 PLN a 69 589,67 CHF (zodpovedajúce doteraz zaplateným splátkam úveru) spolu so zákonnými úrokmi z omeškania. Dňa 29. septembra 2022 žalobcovia predložili písomné vyhlásenia, v ktorých uviedli, že ustanovenia zmluvy o úvere týkajúce sa prepočtu sumy úveru na CHF a na PLN považujú za nekalé (zneužívajúce), a preto podali proti banke žalobu. Okrem toho žalobcovia potvrdili, že boli upozornení na nekalú (zneužívajúcu) povahu konverzných doložiek, na možnosť súdu vyhlásiť zmluvu za neplatnú a na dôsledky neplatnosti, najmä na povinnosť zmluvných strán vzájomne si vrátiť poskytnuté plnenia alebo na možnosť vzniesť námietku zadržania alebo námietku započítania. Existuje možnosť žaloby o tzv. odplatu za používanie kapitálu. Na pojednávaní 27. januára 2022 vnútroštátny súd poučil žalobcov o následkoch posúdenia ustanovení zmluvy o úvere ako nekalých zmluvných podmienok a o následkoch neplatnosti zmluvy. Toto poučenie obsahovalo informácie totožné s informáciami uvedenými vo vyhlásení z 29. septembra 2022.

Základné tvrdenia účastníkov konania vo veci samej

- 3 Žalobcovia sa domnievajú, že zmluva o úvere obsahuje nekalé zmluvné podmienky, ktoré spôsobujú jej neplatnosť, a preto by im žalovaná mala vrátiť všetky plnenia, ktoré prijala na základe zmluvy. Žalovaná naopak navrhla zamietnuť žalobu a poukázala na to, že zmluva o úvere je platná, neobsahuje žiadne nekalé zmluvné podmienky a že žalobcovia jej neposkytli žiadne plnenie bez právneho dôvodu.

Zhrnutie odôvodnenia návrhu

- 4 Podľa názoru súdu ustanovenia zmluvy o úvere v rozsahu, v ktorom zahŕňajú spôsob poskytnutia úveru a spôsob splácania úverových splátok predstavujú nekalé zmluvné podmienky. V rozsahu, v akom stanovujú, že v prípade čerpania/splatenia v PLN sa prepočty vykonávajú pomocou výmenného kurzu určeného bankou, dávajú žalovanej úplnú voľnosť pri formovaní obsahu plnení zmluvných strán. Okrem toho zmluva dodatočne obsahuje hranicu maximálnej výšky úveru, ktorý sa má dlžníkom vyplatiť, ale neuvádza minimálnu výšku, ktorá sa má dlžníkom vyplatiť. Takáto ďalekosiahla rozdielnosť práv a povinností vyplývajúcich z týchto zmluvných podmienok znamená, že sú v rozpore s požiadavkami dobrej viery, čo spôsobuje značnú nerovnováhu v zmluvných právach a povinnostiach strán v neprospech spotrebiteľa (článok 3 ods. 1 smernice 93/13). Hoci sa podmienky týkajú vymedzenia hlavného predmetu zmluvy, nie sú vyjadrené jasným a zrozumiteľným jazykom (článok 4 ods. 2 smernice 93/13). Tieto podmienky navyše neboli individuálne dohodnuté (článok 3 ods. 1 a 2 smernice 93/13) a boli začlenené do zmluvy uzavretej medzi podnikateľom a spotrebiteľmi.
- 5 Podľa názoru vnútroštátneho súdu v zásade nie je možné, aby zmluva naďalej platila potom, čo sa z nej odstráni nekalé podmienky (článok 6 ods. 1 smernice 93/13), najmä pokiaľ ide o zmluvné ustanovenia upravujúce spôsob čerpania úveru. Zmluva o úvere nevyklučuje možnosť čerpania úveru v CHF, ale v skutočnosti v prejednávanej veci takáto možnosť v praxi neexistovala, keďže finančné prostriedky z úveru mali byť vyplatené na bankový účet uvedený predávajúcim nehnuteľnosti, ktorú od neho žalobcovia kúpili za sumu v PLN. Praktická nemožnosť čerpania finančných prostriedkov z úveru v CHF by mala za následok nesplnenie účelu úverovej zmluvy (financovanie nákladov na kúpu bytu). Plnenie zmluvy by preto nebolo možné, keďže banka by nemohla vyplatiť sumu úveru. V tejto situácii treba podľa vnútroštátneho súdu dospieť k záveru, že zmluva je neplatná (článok 58 § 1 OZ), čo znamená, že strany by si mali vrátiť všetky plnenia poskytnuté na jej základe (článok 405 OZ v spojení s článkom 410 § 1 OZ), a banka by teda mala žalobcom vrátiť najmä ekvivalent všetkých splátok úveru spolu so zákonnými úrokmi vypočítanými od momentu, keď sa dostala do omeškania (článok 481 § 1 a 2 OZ). Podľa alternatívneho názoru judikatúry, s ktorým sa vnútroštátny súd nestotožňuje, zmluva o denominovanom úvere môže naďalej platná napriek tomu, že z nej boli odstránené nekalé podmienky. Keďže

suma úveru bola určená v CHF, nemožno vylúčiť možnosť zaplatiť úver priamo v cudzej mene z dôvodu, že dlžník sa zaviazal zaplatiť predávajúcemu nehnuteľnosti sumu v PLN. Zmluva o predaji nehnuteľnosti ako samostatná zmluva nemôže byť relevantná pre právne posúdenie zmluvy o úvere. Keďže zmluva o úvere po odstránení nekalých podmienok vôbec nestanovovala možnosť vyplatenia úveru v PLN, suma vyplatená žalobcom predstavovala plnenie bez právneho dôvodu, ktoré sú povinní vrátiť. Keďže však *de facto* nedostali sumu úveru podľa zmluvy, neboli povinní platiť žiadne splátky úveru. V prípade, že sa zmluva zachová po tom, ako sa z nej odstránia nekalé podmienky, by všetky plnenia strán predstavovali plnenie bez právneho dôvodu a mali by byť vrátené. Tento názor však nemožno bezpodmienečne odmietnuť. To je dôležité v prípade, ak sa zastáva názor, že smernica 93/13 sa nevzťahuje na vzájomné nároky strán v prípade vyhlásenia zmluvy za neplatnú. Nemožno totiž pochybovať o samotnej skutočnosti, že smernica 93/13 sa vzťahuje na spôsob vysporiadania pohľadávok medzi zmluvnými stranami, ako to okrem iného vyplýva z rozsudku Súdneho dvora z 21. decembra 2016, C-154/15, C-307/15 a C-308/15, Naranjo, ktorý sa zaoberal práve touto otázkou. Súdny dvor v tomto rozsudku pripomenul, že článok 6 ods. 1 smernice 93/13 bráni vnútroštátnej judikatúre, ktorá časovo obmedzuje reštitučné účinky konštatovania nekalej povahy zmluvnej podmienky (bod 75).

- 6 Táto prejudiciálna otázka, na ktorú vnútroštátny súd navrhuje kladnú odpoveď, sa týka výkladu článku 6 ods. 1 smernice 93/13. Z ustálenej judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že toto ustanovenie má kogentnú povahu (pozri rozsudok Súdneho dvora zo 14. júna 2012, Banco Espanol de Crédito, C-618/10, bod 40). To predovšetkým znamená, že ak vnútroštátny súd zistí nekalú zmluvnú podmienku v zmluve, je povinný *ex officio* vyhlásiť, že táto podmienka spotrebiteľa nezaväzuje. Z tohto pravidla však existuje jedna výnimka. Spotrebiteľ sa totiž môže rozhodnúť, že chce byť viazaný nekalou podmienkou, a v takom prípade sa zmluva zachová v celom rozsahu (pozri rozsudok Súdneho dvora z 29. apríla 2021, Bank BPH, C-19/20, body 94 – 95).
- 7 Táto výnimka a právo priznané spotrebiteľovi potvrdiť nekalú zmluvnú podmienku vytvorili základ rozdielov, ktoré vznikli v judikatúre poľských súdov. Prvý názor pri posudzovaní právnej povahy rozhodnutia spotrebiteľa o zachovaní nekalej podmienky vychádza z toho, že z kogentnej povahy článku 6 ods. 1 smernice 93/13 vyplýva, že nekalá podmienka nezaväzuje spotrebiteľa *ex tunc* a že súd je povinný ju z tejto zmluvy vylúčiť bez ohľadu na stanoviská zmluvných strán. Vnútroštátny súd musí konštatovať, že podmienka zostáva v platnosti len vtedy, ak spotrebiteľ súhlasil s jej dodržiavaním. Vyhlásenie spotrebiteľa o potvrdení nekalej zmluvnej podmienky predstavuje hmotnoprávny úkon s účinkami *ex tunc* a spočíva v konvalidácii zmluvy, ktorá bola od začiatku zaťažená vadami. Spotrebiteľ však nie je povinný podať žiadne vyhlásenie [pozri uznesenie Sąd Najwyższy (Najvyšší súd) z 20. júna 2018, III CZP 29/17 a v rozsudku z 28. októbra 2022, II CSKP 898/22]. Druhý protichodný názor v podstate akceptuje stanovisko, že nepovolená zmluvná podmienka je od počiatku zo zákona neúčinná v prospech spotrebiteľa, ktorý môže následne udeliť

informovaný a slobodný súhlas s podmienkou, a tak jej so spätným účinkom prinavrátii účinnosť. Podľa tohto názoru však vnútroštátny súd môže posúdiť, či nekalá zmluvná podmienka zaväzuje spotrebiteľa, až potom, ako spotrebiteľ urobí príslušné vyhlásenie. Keďže účinnosť nekalej podmienky závisí od rozhodnutia spotrebiteľa, podmienka zostáva v stave odloženej neúčinnosti, kým spotrebiteľ neurobí toto rozhodnutie. Ak je nekalá podmienka kľúčová pre existenciu celej zmluvy, celá zmluva sa v dôsledku toho nachádza v stave pozastavenej neúčinnosti. Až kým spotrebiteľ neurobí rozhodnutie o tom, či sa má nekalá podmienka potvrdiť, nemôže sa žiadna zo strán účinne domáhať ani splnenia plnenia zo zmluvy, ani vrátenia plnenia poskytnutého pri plnení nekalej zmluvnej podmienky, keďže pred rozhodnutím spotrebiteľa nie je známe, či táto podmienka zaväzuje zmluvné strany alebo nie. Na druhej strane, ak je spotrebiteľ riadne poučený o svojich právach, a potom vyhlási, že nesúhlasí s potvrdením nekalej podmienky a akceptuje jej dôsledky (vrátane prípadnej neplatnosti zmluvy), znamená to, že stav odloženej neúčinnosti zaniká. V takom prípade nekalá zmluvná podmienka nie je záväzná *ex tunc* a akékoľvek plnenie uskutočnené na základe tejto podmienky musí byť vrátené. Tento názor podľa vnútroštátneho súdu lepšie odráža ciele smernice 93/13, zatiaľ čo druhý názor nesie riziko dôsledkov, ktoré môžu byť v rozpore s článkom 6 ods. 1 a článkom 7 ods. 1 tejto smernice. Keďže vnútroštátny súd nemôže vyvodit' všetky dôsledky zo zahrnutia nekalých podmienok do zmluvy bez predchádzajúceho vyhlásenia spotrebiteľa, znamená to obmedzenie rozsahu ochrany, ktorú spotrebiteľom poskytuje smernica 93/13. Táto smernica neukladá spotrebiteľom žiadnu povinnosť podniknúť akékoľvek kroky (vrátane vyhlásení s konkrétnym obsahom) a nestanovuje žiadne negatívne dôsledky pre spotrebiteľov v prípade, že takéto kroky nepodniknú. Súdny dvor naopak ustáleno uvádza, že nekalé obchodné podmienky spotrebiteľa nezaväzujú, a preto sa musia považovať za také, ktoré nikdy neexistovali (pozri rozsudok Súdneho dvora z 21. decembra 2016, Naranjo, C-154/15, C-307/15 a C-308/15, bod 61). Článok 6 ods. 1 smernice 93/13 má totiž kogentnú povahu, čo znamená, že vnútroštátny súd je povinný *ex officio* vyhlásiť, že spotrebiteľ nie je viazaný nekalými zmluvnými podmienkami. Súdny dvor však už v bode 28 rozsudku z 21. februára 2013, BaniF Plus Bank, C-472/11, uviedol, že „úplná účinnosť ochrany stanovenej smernicou vyžaduje, aby vnútroštátny súd, ktorý konštatoval *ex officio* nekalú povahu podmienky, mohol vyvodit' všetky dôsledky tohto konštatovania bez toho, aby počkal, či spotrebiteľ, informovaný o svojich právach, navrhne, aby uvedená podmienka bola zrušená“ (podobne Súdny dvor v rozsudku z 30. mája 2013, Jörös, C-397/11, bod 42, a v rozsudku z 30. mája 2013, Asbeek Brusse a de Man Garabito, C-488/11, bod 50). To znamená, že spotrebiteľ je oprávnený rozhodnúť, že potvrdzuje nekalé zmluvné podmienky, ale nie je povinný urobiť v tomto zmysle žiadne vyhlásenie. V dôsledku toho nie je prípustné uložiť spotrebiteľovi negatívne dôsledky z dôvodu, že takéto vyhlásenie neurobil alebo že ho urobil neskôr, ako predpokladá vnútroštátny súd.

- 8 Súdna prax vyžadujúca predloženie vyhlásenia s konkrétnym obsahom zo strany spotrebiteľa pritom vedie k tomu, že spotrebiteľ, ktorý túto povinnosť nesplní, sa v praxi nemôže domôcť právnej ochrany napriek nekalým podmienkam v zmluve, ktorej je zmluvnou stranou. Táto ochrana je obmedzená aj vtedy, ak vnútroštátny

súd podmieňuje konštatovanie toho, že vymáhateľnosť práva spotrebiteľa na vrátenie plnenia, ktoré poskytol bez právneho dôvodu na základe nekalej zmluvnej podmienky, a že obchodník je v omeškaní s plnením tým, že spotrebiteľ poskytne takéto vyhlásenie. Na tomto mieste je dôležité upozorniť na komplikácie, ktoré vznikajú v praxi, keďže existujú prípady, keď súdy neakceptujú vlastné vyhlásenia spotrebiteľov a ukladajú im povinnosť urobiť tieto vyhlásenia na formulároch s konkrétnym obsahom. Okrem toho sa na jednotlivých súdoch používajú poučenia a formuláre vyhlásení s rôznym obsahom, čo niekedy spôsobuje, že súd druhého stupňa považuje vyhlásenie spotrebiteľa urobené pred súdom prvého stupňa za nesprávne alebo nedostatočné. Okrem toho v prípade písomného vyhlásenia spotrebiteľa niektoré súdy vyžadujú, aby bola kópia vyhlásenia doručená obchodníkovi, a kým sa tak nestane, právo spotrebiteľa nie je vymáhateľné. To má dôležité praktické dôsledky. Keďže až podaním vyhlásenia spotrebiteľa s obsahom akceptovateľným vnútroštátnym súdom sa nárok spotrebiteľa stáva splatným a obchodník sa dostáva do omeškania s jeho plnením, rozsah reštitučného nároku závisí od dátumu podania vyhlásenia zo strany spotrebiteľa. Vyriešenie uvedených pochybností má pre posúdenie tejto veci značný význam. V závislosti od toho, ktorý z dátumov (dátum podania žaloby, dátum jej doručenia žalovanému, dátum podania vyhlásenia) sa má považovať za dátum splatnosti pohľadávky žalobcov, sa bude líšiť rozhodnutie vnútroštátneho súdu o dátume, od ktorého má žalovaná zaplatiť úroky.

- 9 Možnosť takéhoto výrazného obmedzenia rozsahu reštitučných nárokov prislúchajúcich spotrebiteľom vyvoláva pochybnosti o tom, či to nie je v rozpore so zásadou efektivity. V situácii, keď sa nárok na vrátenie plnenia bez právneho dôvodu stáva splatným spravidla až po podaní výzvy na zaplatenie (článok 455 OZ) sa zdá, že stanovenie ďalších požiadaviek pre spotrebiteľov, ktorí sa domáhajú svojich práv vyplývajúcich zo zahrnutia nekalých podmienok do ich zmlúv, je tiež v rozpore so zásadou ekvivalencie. Okrem toho, pokiaľ pohľadávka spotrebiteľa nie je splatná, spotrebiteľ ju nemôže započítať s pohľadávkou podnikateľa voči tomuto spotrebiteľovi (článok 498 § 1 OZ). Nedostatok jednoznačnosti, pokiaľ ide o určenie okamihu splatnosti pohľadávky spotrebiteľa sťažuje aj presné určenie jej výšky – ak totiž dlžník chce splniť svoj dlh vyjadrený v cudzej mene (v tomto prípade v CHF), hodnota cudzej meny sa určí podľa priemerného výmenného kurzu, ktorý vyhlásila Narodowy Bank Polski (Národná banka Poľska) v deň, keď sa pohľadávka stala splatnou (článok 358 § 2 OZ).
- 10 Vnútroštátny súd nespochybňuje význam poučenia spotrebiteľa o dôsledkoch odstránenia nekalých podmienok zo zmluvy. Povinnosť poskytnúť takéto poučenie vyplýva priamo z bodu 99 rozsudku Súdneho dvora vo veci C-19/20, Bank BPH. Zdá sa však, že by bolo v rozpore s cieľmi smernice, ak by účinnosť a rozsah práva spotrebiteľa na nápravu boli obmedzené potrebou poskytnúť spotrebiteľovi uvedené informácie a zabezpečiť, aby im porozumel. Podobne by právo spotrebiteľa prijať nekalé zmluvné podmienky (o ktoré nemusí mať vôbec záujem) nemalo spôsobiť, že sa dostane do horšieho právneho postavenia, ako keby takéto právo vôbec nemal.